

Raportul auditului asupra rapoartelor financiare consolidate ale Ministerului Culturii, încheiate la 31.12.2023

Direcția generală de audit I: Bugetul de stat și APC

Temeiul efectuării și scopul auditului

✓ **Misiunea de audit a fost realizată în temeiul:**

- Art.31 și art.32 din Legea privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi a Republicii Moldova
- Programele activității de audit a Curții de Conturi pe anii 2023 și 2024

✓ **Scopul auditului situațiilor financiare consolidate**

- Obținerea unei asigurări rezonabile cu privire la faptul dacă rapoartele financiare consolidate ale Ministerului Culturii, întocmite la 31.12.2023, sunt lipsite de denaturări semnificative și oferă o imagine reală și fidelă a informațiilor prezentate în rapoartele financiare, iar tranzacțiile au fost efectuate conform reglementărilor în vigoare

Responsabilitatea auditorului

- colectarea probelor suficiente și adecvate pentru susținerea opiniei de audit.

Ministerul Culturii

organul central de specialitate al administrației publice care asigură realizarea politicii guvernamentale în domeniile:

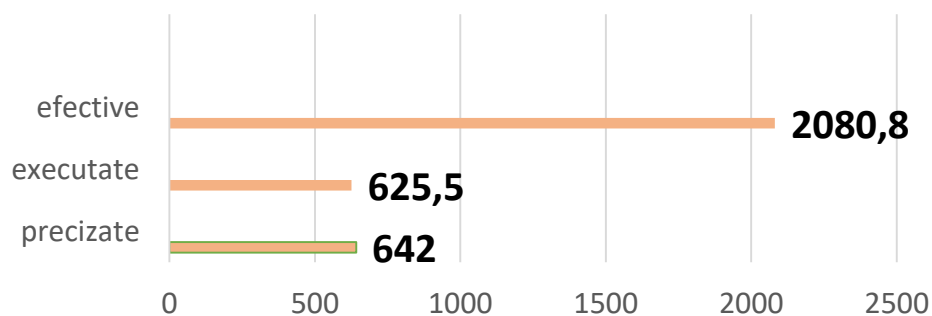
- culturii,
- patrimoniului național,
- turismului,
- mass-media

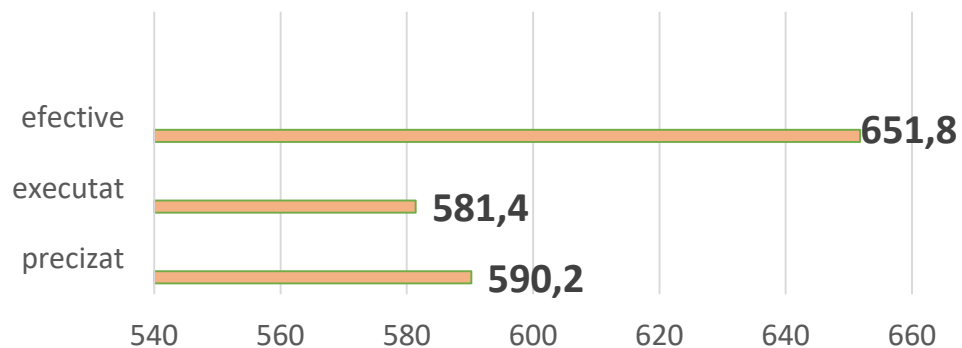
Indicatorii financiari bugetari consolidati și patrimoniul gestionat la 31.12.2023

III. Patrimoniul, mil. lei

I. Venituri, mil. lei

II. Cheltuieli, mil. lei

7/23/2024

Denumirea grupului	Conturile	Valoarea, mil. MDL	Ponderea în activ/pasiv, %
Mijloace fixe	31	509,0	19,09
Uzura mijloacelor fixe și amortizarea acivelor nemateriale	39	134,8	5,06
Stocuri de materiale circulante	33	13,1	0,49
Valori	36	997,0	37,39
Active neproductive	37	620,2	23,26
Creanțe interne	41	661,5	24,81
Mijloace bănești	43	0,4	0,02
Total datorii interne	51	10,8	0,41
Conturi extrabilanțiere	8	3,1	-

Active ale moștenirii culturale

Mănăstirea „Căpriană”

Denaturarea informației din Bilanț, **necontabilizare:**
mil. lei

Element din Bilanț	Denaturare
Activele moștenirii culturale	+180,3
Alte venituri și finanțări	+180,3

Mănăstirea „Curchi”

Denaturarea informației din Bilanț, **clasificare:**
mil. lei

Element din Bilanț	Denaturare
Activele moștenirii culturale	+103,06
Clădiri	-102,3
Alte mijloace fixe	-0,76

Active ale moștenirii culturale

Auditul a fost limitat în obținerea probelor de audit suficiente și adecvate pentru a estima valoarea **891.305 de bunuri culturale inventariate dar neevaluate**, ne așteptăm ca valoarea lor să fie una semnificativă.

Din 899.601 bunuri culturale inventariate:

8.296 bunuri (sau 0,92 %) sunt evaluate, dintre care:

997,0 mil.lei

Evaluate și contabilizate în anul **2023**:
840 de bunuri culturale

978,5 mil.lei

891.305 de bunuri culturale

Neevaluate și necontabilizate

Acțiuni și alte forme de participare în capital în interiorul țării

	mil. lei
1. Contabilizat de Ministerul Culturii	633,1
2. Bunurile domeniului public gestionate de Instituțiile publice la autogestiune, total dintre care:	1010,0
2.1. Contabilizat de Instituțiile publice la autogestiune, dintre care:	993,2
2.1.1. Terenuri	334,3
2.1.2. Clădiri	641,6
2.1.3. Construcții speciale	3,0
2.1.4. Construcții în curs de execuție	11,9
2.1.5. Mijloace fixe transmise în gestiune economică	2,4
2.2. Bunuri imobile necontabilizate de IP la autogestiune, dintre care:	17,7
2.2.1. Terenuri	11,8
2.2.2. Clădiri	5,9

Diferența **377,8 mil.lei**

- Ministerul, nu a contabilizat **1,4 mil.lei** valoarea cotei-părți în capitalul social a 12 ÎS, activitatea cărora a fost sistată în perioada anilor 1998-2016

Bunuri imobile

- ✓ Ministerul nu a evaluat și contabilizat **41 de clădiri** cu suprafața de 3885,9 m² dintre care, doar valoarea a 3 clădiri evaluate pe parcursul anului 2024 a constituit **1,7 mil.lei**, se așteaptă că valoarea celorlalte 38 de clădiri va depăși cu mult pragul de semnificație.
- ✓ Ministerul a clasificat eronat ca clădiri 5 construcții speciale, în valoare de **0,1 mil. lei**.

Loturi de teren

- ✓ Ministerul nu a evaluat și contabilizat terenurile pe care se află mănăstirile (Complexul Monastic „Căpriana” - 3,4485 ha, și Complexul Monastic „Curchi” - 55,2118 ha) prețul normativ al cărora constituie **137,9 mil.lei**
- ✓ Ministerul nu a evaluat și contabilizat **3 loturi de teren** cu suprafața totală de 0,4278 ha în valoare de **3,3 mil.lei**

Denaturarea informației din Bilanț, **necontabilizare:**

Element din Bilanț	Denaturare
Terenuri	+141,2
Alte venituri și finanțări	+141,2

mil. lei

Limitarea auditului în obținerea probelor de audit suficiente și adecvate **pentru 60,0 mii filme** care fac parte din **Patrimoniul cinematografic național**

Alte mijloace fixe

Limitarea auditului în obținerea probelor de audit suficiente și adecvate **pentru edițiile de carte** din cadrul **Depozitului Legal al camerei Naționale a Cărții**

Din 53 filme contabilizate de Ministerul Culturii la 31.12.2023:

Reflectate în evidența contabilă a Ministerului Culturii:	Reflectate în evidența contabilă a S.A. „Moldova-Film”:
43 filme la valoarea de 7,3 mil. lei	43 filme la valoarea de 0,3 mil. lei
10 filme la valoarea de 1,7 mil. lei	10 filme lipsesc din evidența contabilă

! În cadrul IP „Centrul Național al Cinematografiei” **nu a fost creată Arhiva Națională de Film**, astfel filmele sunt păstrate la: **Agenția Națională a Arhivelor**, (fondator Ministerul Justiției), **S.A. „Moldova Film”** și **S.A. „Moldcinema”** (fondator Agenția Proprietății Publice) și **Compania „Teleradio – Moldova”**.

7/23/2024

! **64.439** de exemplarele editate în anii 1993 – 2023 **nu sunt contabilizate**

Din **2520** de exemplare de carte editate în anul 2023:

- **564** (22,38%) au fost evaluate și contabilizate la valoarea de **69,5 mii lei**;
- **1956** nu au fost evaluate, valoarea estimată constituind cel puțin **0,15 mil.lei**

Lipsa unor prevederi și criterii exhaustive privind finanțarea organizațiilor teatral-concertistice

Deși, **art.16 alin. (3) din Legea nr.1421/2002** cu privire la teatre, circuri și organizații concertistice prevede că **modul de stabilire și de plată a subvențiilor de la bugetul de stat se aprobă de Guvern**, acesta nu este aprobat până în prezent, pe parcursul mai multor ani, finanțarea organizațiilor teatral-concertistice fiind efectuată în lipsa unor criterii prestabilite. În aceste condiții, organizațiile teatral-concertistice, în anul 2023, au beneficiat de finanțare în volum de **281,6 mil. lei**, ceea ce constituie **43,2% din totalul cheltuielilor bugetului ministerului**.

În anul 2023, ministerul a elaborat un **proiect al Regulamentului de finanțare a instituțiilor publice din domeniul teatral-concertistic subordonate Ministerului Culturii**, care prevedea ca destinații de subvenționare: cheltuielile de personal de la 80% până la 100%, inclusiv contribuțiile de asigurări sociale 100%, precum și reabilitarea infrastructurii prin efectuarea reparațiilor capitale și curente, acesta a **primit aviz negativ din partea Ministerului Finanțelor**.

Deficiențe aferente gestionării patrimoniului

✓ Neînregistrarea drepturilor patrimoniale asupra a 94 de bunuri imobile (clădiri)

94 din 240 de bunuri imobile (43,36 mil.lei)

15 din 40 entități subordonate/autogestiune nu au înregistrat la organele cadastrale între 1 și 42 bunuri imobile (clădiri)	Total
	94/240

✓ Neînregistrarea drepturilor patrimoniale asupra 5 terenuri

5 terenuri din 76 terenuri (228,3 mil. lei)

3 din 40 entități subordonate/autogestiune nu au înregistrat la organele cadastrale între 1 și 3 terenuri	Total
	5/76

✓ Neînregistrarea drepturilor de folosință asupra 19 terenuri

19 terenuri din 76 terenuri (56,69 mil. lei)

10 din 40 entități subordonate/autogestiune nu au înregistrat la organele cadastrale dreptul de folosință asupra terenurilor între 1 și 7 terenuri	Total
	19/76

Riscul de înstrăinare necontrolată a patrimoniului

Bunuri imobile înscrise în Registrul Bunurilor Imobile după APL

5 clădiri, 322,8 m²

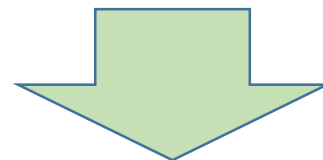
6 terenuri, 3,12 ha

Tergiversarea implementării prevederilor Hotărârii Guvernului nr.161/2019

Terenuri gestionate de Ministerul Culturii:
76 de loturi de teren, **425,0 ha**, în valoare de **954,1 mil. lei**

Au fost transmise Agenției Proprietății Publice:
2 de loturi de teren, **0,2413 ha**, în valoare de **11,7 mil. lei**

În Anexele nr.1 și nr.3 la HG nr. 161/2019

Lipsesc:

- **7 terenuri** proprietate publică a Republicii Moldova cu suprafața totală de **12,76 ha**, contabilizate la valoarea de **43,5 mil.lei**;
- terenurile pe care sunt amplasate lăcașele de cult incluse în HG nr.740/2002.

Sunt incluse suplimentar:

- **5 terenuri** cu suprafața de **3,08 ha**, contabilizate la valoarea de **5,06 mil.lei**, care aparțin autorităților publice locale.

Lista edificiilor de cult pe parcursul mai multor ani nu a fost actualizată (HG nr.740/2002 și HP nr.1531/1993)

Lăcașele de cult din raionul Călărași

Incluse atât în HG nr.740/2002 cât și în HP nr.1531/1993	
1. Bahmut, Biserica "Sf. Nicolae"	13. Onișcani, Biserica "Sf. Arh. Mihail"
2. Buda, Biserica "Sf. Treime"	14. Păulești, Biserica "Sf. Nicolae"
3. Căbăiești, Biserica "Acoperământul Maicii Domnului"	15. Peticeni Biserica "Sf. Dumitru"
4. Dereneu, Biserica "Adormirea Maicii Domnului"	16. Pitușca, Biserica "Sf. Arh. Mihail și Gavriil"
5. Frumoasa, "Adormirea Maicii Domnului"	17. Pîrjolteni, Biserica "Sf. Nicolae"
6. Hirova, Biserica "Sf. Nicolae"	18. Răciula, "Nașterea Maicii Domnului", a.1797
7. Hîrbovăț, "Adormirea Maicii Domnului"	19. Rădeni, Biserica "Adormirea Maicii Domnului"
8. Hoginești, Biserica "Cuvioasa Parascheva"	20. Sadova, Biserica "Sf. Nicolae"
9. Meleşeni, Biserica "Înălțarea Domnului"	21. Sășeni, Biserica "Acoperământul Maicii Domnului"
10. Mîndra, Biserica de lemn "Sf. Dumitru"	22. Sipoteni, Biserica "Cuvioasa Parascheva"
11. Nișcani, Biserica "Cuvioasa Parascheva"	23. Țibirica, Biserica "Sf. Nicolae"
12. Novaci, Biserica "Sf. Gheorghe"	24. Vălcineț, Biserica "Sf. Nicolae"

Doar HG nr.740/2002	Doar HP nr.1521/1993
1. Călărași, Biserica "Sf. Treime"	1. Bravicea, Biserica "Sf.Gheorghe" Sec.XIX
2. Hîrbovăț, Biserica "Sf. Nicolae"	2. Călărași, Biserica "Sf.Alexandru Nevski" 1885
3. Horodiște , Biserica "Înălțarea Domnului"	3. Hîrjauca, Mănăstirea "Înălțarea Domnului" 1770 – încep.sec.XX
4. Horodiște, Biserica "Cuvioasa Parascheva"	4. Horodiște, Biserica de lemn "Sf.Arhangheli Mihail și Gavriil" Sf.sec.XVII
5. Onișcani, Biserica "Sf. Treime"	5. Palanca, Biserica de lemn "Acoperământul Maicii Domnului" 1847
6. Rădeni, Biserica "Sf. Ioan Teologul"	6. Seliștea Nouă, Biserica "Acoperământul Maicii Domnului" 1820
7. Rădenii Vechi, Biserica "Adormirea Maicii Domnului"	7. Sipoteni, Biserica "Sf.Nicolae" 1911
8. Seliște, Biserica "Sf.Maria Magdalena"	
9. Seliște, Biserica "Sf. Treime"	

Subvenții acordate Orgaizațiilor necomerciale (1)

Ministerul nu a ținut cont de unele criterii de eligibilitate stabilite în HG nr.503/2019, fiind admise următoarele:

- ✓ deși, pct. 20 din HG503/2019 prevede că contribuția la proiecte culturale este de minimum 20% din costul proiectului, asigurată din surse proprii sau prin cofinanțare, în mijloace bănești, spre finanțare au fost admise 2 cereri de finanțare fără a indica cheltuielile proprii sau alte contribuții pe care se bazează aceasta,
- ✓ în scrisorile de intenție/acordurile de parteneriat parvenite de la 3 organizații necomerciale nu este indicată suma concretă cu care va contribui organizația necomercială pentru finanțarea proiectului cultural,
- ✓ au fost acceptate în calitate de surse de cofinanțare mijloacele instituțiilor bugetare subordonate MC (Org.2),
- ✓ sunt depuse Cereri de finanțare, în care contribuția organizației necomerciale este sub minimul de 20% din costul proiectului,
- ✓ pentru un proiect cultural, contrar prevederilor clauzelor contractuale și a HG nr.503/2019, prima tranșă a fost majorată cu **26,1 mii lei**,
- ✓ organizațiile necomerciale prezintă doar datele despre cheltuielile suportate care au fost finanțate din bugetul de stat nu și cele cu care au contribuit din finanțări proprii sau alte surse,

Subvenții acordate Orgaizațiilor necomerciale (2)

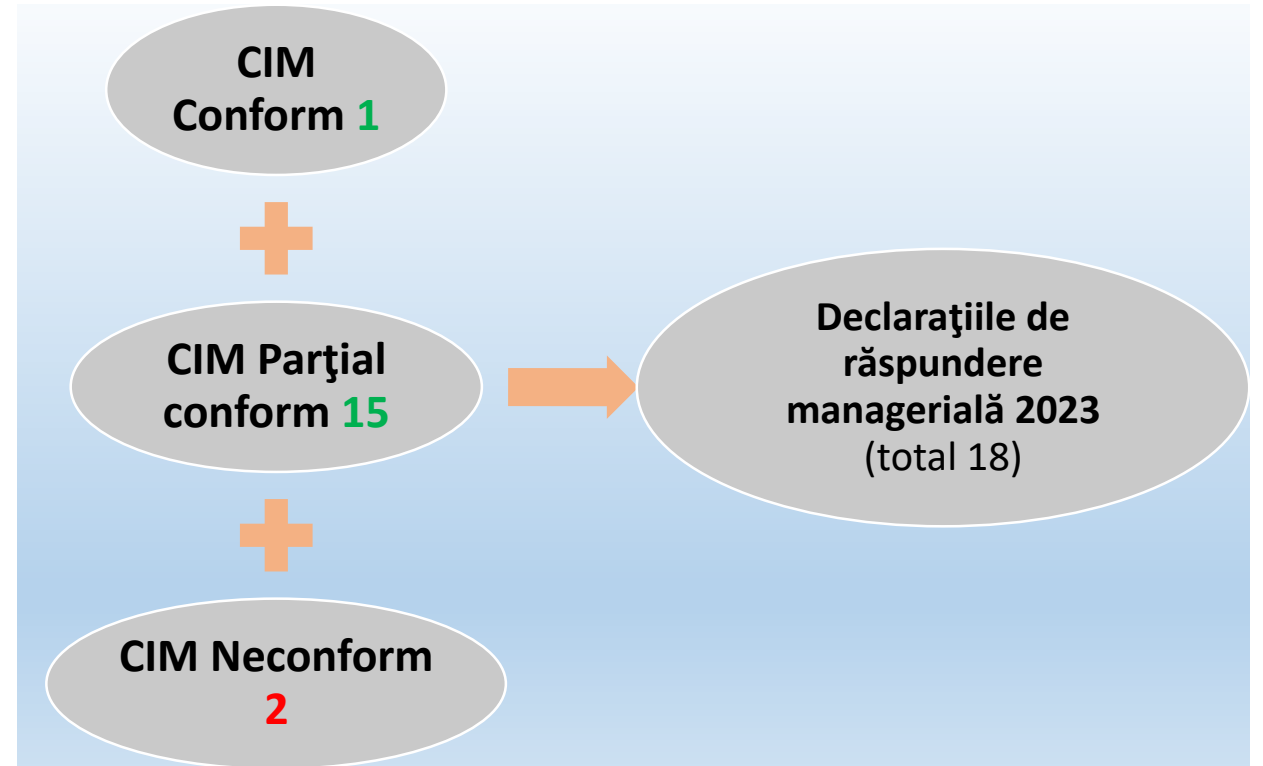
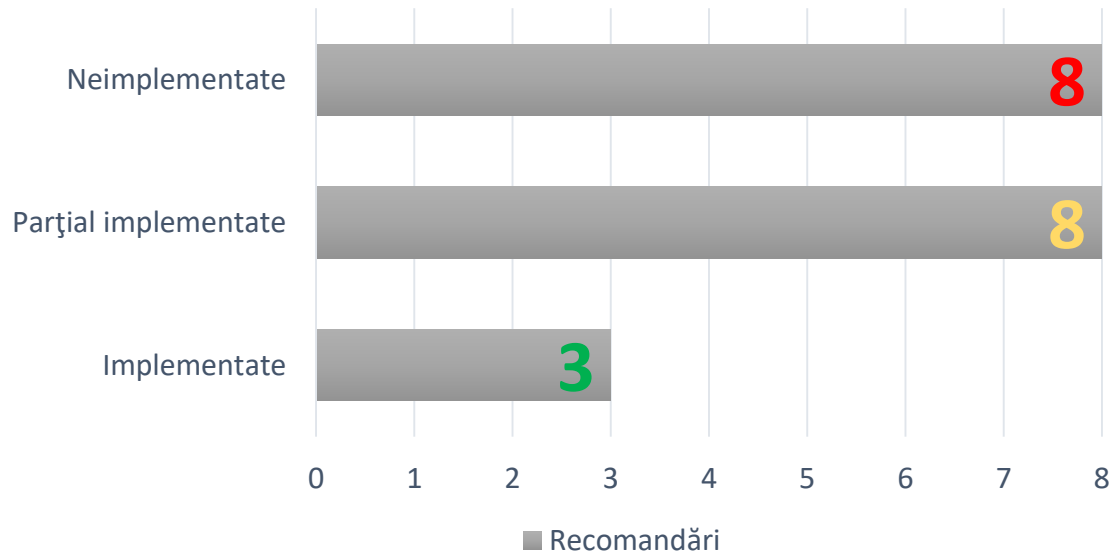
Ministerul nu a ținut cont de unele criterii de eligibilitate stabilite în HG nr.503/2019, fiind admise următoarele:

- ✓ 12 dosare pentru proiecte sunt formate necorespunzător, cu nerespectarea criteriilor stabilite în cadrul normativ, la Raportul privind utilizarea mijloacelor alocate de la bugetul de stat nefiind atașate toate documente justificative,
- ✓ un proiect este finanțat atât din sursele alocate din bugetul de stat pentru finanțarea proiectelor culturale desfășurate de organizațiile necomerciale (169,8 mii lei), cât și din sursele Fondului cinematografiei (98,0 mii lei),
- ✓ Un proiect cultural (valoare proiectului - 152,4 mii lei, transferați - 106,7 mii lei) este realizat integral de către un agent economic terț, fără nici un aport din partea organizației necomerciale câștigătoare a concursului,
- ✓ Formularul privind raportul financiar referitor la utilizarea mijloacelor alocate din bugetul de stat în cadrul proiectului cultural este unul tipizat, aprobat prin HG nr.503/2019, acesta nu prevede descrierea cheltuielilor suportate de organizația comercială din surse proprii, respectiv, neputând fi identificat dacă au fost suportate efectiv cheltuielile proprii care au fost indicate în cererea de finanțare.

Controlul intern managerial și implementarea recomandărilor

Gradul de implementare a recomandărilor

Controlul intern managerial instituit în cadrul Ministerului nu asigură identificarea și gestionarea eficientă a tuturor riscurilor aferente procesului financiar-contabil, inclusiv a celor legate de întocmirea situațiilor financiare consolidate

Opinia de audit

Rapoartele financiare consolidate ale Ministerului Culturii, încheiate la 31.12.2023, ținând cont de semnificația aspectelor descrise în secțiunea Baza pentru opinie, nu prezintă o imagine corectă și fidelă în conformitate cu cadrul de raportare financiară aplicabil.

Deficinețe remediate pe parcursul misiunii de audit

- evaluarea și înregistrarea în evidența contabilă 572 de active ale moștenirii culturale în valoarea de 59,8 mil. lei și 5 clădiri în valoare de 13,46 mil. lei;
- reclasificarea terenurilor domeniul public în valoare de 10,3 mil. lei prin trecerea lor din contul 316 „Patrimoniului primit de la stat cu drept de proprietate”, la contul 427 „Datorii pe termen lung privind bunurile primite în gestiune economică”;
- reclasificarea activelor moștenirii culturale în valoare de 89,89 mil. lei, acestea fiind trecute din soldul grupei de conturi 311 „Clădiri” la soldul grupei de conturi 363 „Activele moștenirii culturale”;
- înregistrarea în Registrul Bunurilor Imobile 3 terenuri cu suprafața de 93,83 ha în valoare de 228,3 mil. lei și 5 clădiri cu suprafața de 212,7 m² în valoare de 1,48 mil. lei;
- numirea membrii supleanți ai Grupului de lucru pentru achiziții publice și publicarea unor Planuri anuale de achiziții pentru anii 2023 și 2024 pe paginile web a instituțiilor subordonate/autogestiune;
- în anul 2024 a fost aprobat Regulamentul privind subvenționarea publicațiilor periodice pentru copii;
- a fost aprobată Legea nr. 12/2024 privind Fondul național al culturii, iar întru realizarea ei s-au aprobat Regulamentul cu privire la mecanismul de finanțare nerambursabilă a proiectelor culturale implementate de organizațiile necomerciale, Regulamentul cu privire la mecanismul de finanțare a traducerii și editării cărții naționale în străinătate din bugetul de stat, Regulamentul cu privire la selectarea, editarea și achiziția cărții naționale din mijloacele financiare prevăzute în bugetul de stat, și Regulamentul cu privire la mecanismul de finanțare a revistelor culturale din bugetul de stat.